

Cleopatra LUCA

S-a născut pe data de 23 martie 1943 în comuna Butoiești, județul Mehedinți. Este fiica lui Pavel Făiniși, absolvent al Facultății de Drept și Științe Administrative București și al Corneliei Făiniși (născută Ianculescu-Vădineanu).

Cleopatra Făiniși a studiat la Școala primară și elementară din comuna natală, la Liceul teoretic nr. 2 din Drobeta Turnu Severin și la Universitatea din București, Facultatea de limba și literatura română, între 1963 și 1968. Are un frate, Aurelian Făiniși, ofițer de artilerie, absolvent al Academiei Militare, colonel în rezervă. A fost căsătorită cu medicul stomatolog Dumitru Luca, actualmente, văduvă. Are un băiat, Laurențiu Luca, economist, emigrat în Canada.

A predat limba și literatura română la Colegiul Național Cantemir-Vodă din București.

Din anul 2010 a început să frecventeze diverse cenecluri literare precum: „Perpessicius-Crihană”, „Mircea Eliade”, „Octavian Goga”, „Amurg sentimental”, „Lumină de Luceafăr” și activitățile literare „Astralis”. Este membră a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

A publicat poezii în revistele: „Paradox”, „Revista Societății scriitorilor români”, „Amurg sentimental”, „Cetatea culturală”, „Ritmuri brașovene”, „Rotonda valahă”, „Astralis”, „Bogdania”, „Vatra veche” și „Independența Română – Independența prin cultură”, București, unde semnează lunar, de peste trei ani, rubrica „Evocări”, tratând despre marii scriitori ai literaturii române, de la cronicari spre contemporani.

Publicații în antologii

Din 2011 a publicat poezii, proză scurtă și fragmente de roman în antologii literare precum: „Pentru cine crește iarba”, la Editura „Paradox”, primind premiul „Profesorul

meu drag – Ioan Nistor”, în 2011; „La îndemâna oricui”, 2012, antologie lirică și de proză scurtă, la Editura „Amurg sentimental”; „Dor de cuvinte”, 2013, antologie lirică și de proză scurtă, la Editura „Amurg sentimental”; „De aici suntem și noi”, 2014, antologie de proză scurtă, la Editura „Amurg sentimental”; „Din oglinda visului etern”, 2014, antologie lirică și de proză scurtă, la Editura „Amurg sentimental”; „Clipe de bucurie”, 2014, antologie lirică și de proză scurtă, la Editura „Amurg sentimental”; „Simbioze lirice”, 2014, antologie lirică la Editura „Anamarol”; „Neaua din ferestre”, 2015, antologie lirică și de proză scurtă, la Editura „Amurg sentimental”; „Cu gândul la Macedonski”, 2015, antologie lirică și de proză scurtă, la Editura „Amurg sentimental”; „20 de prozatori și esești – 20 de ani de „Amurg sentimental”, 2015, Editura „Amurg sentimental”; „Amprente pe cerul înstelat”, 2018, volum colectiv de proză scurtă, la Editura „Astralis”.

Referințe critice

Cleopatra Luca a beneficiat de aprecieri critice prin lucrările diferiților scriitori și critici literari și prin articole în reviste de specialitate din partea scriitorilor : Geo Călugăru, Eugenia Duță, Ionel Necula, Aurică G. Olteanu, Paula Isac, Lucian Gruia, Evelyne Maria Croitoru, Ion Machidon, Lăcrămioara Stoenescu, Gheorghe Țiclete, Silvan G. Escu, Doina Bârcă, Michaela Al. Orescu, Virginia Stanciu-Butescu, Magda Bădoiu, Cornelia Dan-Negrea, Ioana Stuparu, Marga Dumitrescu-Frasinu, Nicolae Țăranu, Ion Costache-Botea.

Volume de autor

A debutat editorial în 2011 cu volumul de versuri „Odihnă târzie”, la Editura „Ars docendi”, București. Au urmat mai multe volume de poezie, proză scurtă, roman, cronici literare:

„Plimbări imaginare”, poezii, la Editura „Amurg sentimental”, 2012, București;
„De nicăieri spre cine știe unde”, proză scurtă, 2013, Editura „Amurg sentimental”;
„Nori de vreme bună”, proză scurtă, 2014, Editura „Amurg sentimental”;
„Trăind printre cărți”, cronici literare, Editura „Amurg sentimental”, 2014;
„Adara”, roman, Editura „Amurg sentimental”, 2016;
„Cântec de lumină”, poezii, Editura „Amurg sentimental”, 2016;
„Secretul de la Costișa”, roman, Editura „Astralis”, 2017, București;
„Trasee paralele”, cronici literare, Editura „Astralis”, 2018, București;
„Mansarda visurilor”, roman, Editura „Astralis”, 2018, București;
„Numele meu este Marieta”, roman, Editura „Astralis”, 2020, București;
„Prin franjuri de lumină”, antologie de versuri, Editura „Astralis”, 2020.

Extrase din opera literară și fragmente din referințe critice

Despre volumul „Odihnă târzie” scriitorul **Aurică Gh. Olteanu** s-a exprimat succint în cuvântul său pentru coperta a patra: „Versurile Cleopatrei Luca îl întâmpină pe cititor surprinzându-l prin sinceritatea și simplitatea limbajului, prin refuzul de a complica

inutil discursul liric și, odată cu el, mesajul, care trece nestingherit de la poet la lector. Temele cultivate aparțin prezentului imediat al biografiei poetei, câteva dintre ele revenind cu obstinație: destinul cuplului, nostalgia vieții în perspectiva neantului, capitalismul primitiv, urâtul social. Din foarte multe poezii se degajă ideea că civilizația hipersofisticată se cere împlânzită prin cultură. Tonul nu este totuși unul sumbru, realitatea fiind percepută cu înțelepciunea vârstei, chiar dacă în subteran bănuim, uneori, amărăciunea și dezavuarea. Pe de altă parte, poeta știe să se bucure de ceea ce anotimpurile și natura i-au oferit, uneori sacralizând imaginea prin convocarea divinității, într-un fel de viziune panteistă”: „Noaptea sticloasă bătută-n stele,/ Te-adună-n cuibul tău răzleț / Unde doar gândul e-ndrăzneț / Și se aruncă până sus, la ele.” (Ușoară alinare) Sau: „ Dă-mi freamătul tău surd, pădure, / Seninătatea nopților de august să-mprumut, / Să caut flori, mușchi verde, mure / Și poezia ta să nu o uit! // Printre mesteceni, rezervă-mi luminișul, / Să pot privi iar cerul infinit / Ori să mă sperii când din frunzișul / De stejar un căprior va fi țâșnit. // Vreau altceva decât vedem mereu, / Să simt că-s liberă fără rețineri, / Să cred că am rămas doar tu și eu, / Ca-n vremea când amândoi eram mai tineri.” (Mai tineri)

Treptat, cenaclurile au oferit modele cum ar trebui să se conceapă o poezie și mai ales cum să se ocolească plafonarea ori prea marea îndrăzneală ideatică și stilistică. Nu orice așterni pe hârtie, dezlânat sau ermetic, înseamnă vers. Referirea nu se face la poeta în cauză, ci, în general.

Cu competență și talent critic realizează scriitoarea **Lăcrămioara Stoenescu** un cuvânt în același scop de a fixa în memoria cititorilor primele trăsături desprinse din cel de al doilea volum al Cleopatrei Luca, intitulat „Plimbări imaginare”, în 2012: „Aripa versului tulbură sufletul cititorului care vede în poezia solară a Cleopatrei Luca o bijuterie filigranată cu irizații luminoase sau, uneori, picturală ca o acuarelă de care se apropie cu empatie. Sensibilă prin metafora inedită sau prin melancolia ce răzbate în răstimpuri și totuși stenică prin optimismul său vizibil, poeta merge pe << o spirală infinită >>, văzând frumosul printre obiecte concrete sau ființe și abstractiuni. Poezia sa de un erotism cald și << blândă armonie >> a perechii adamice ajunsă la o vârstă când simțurile sunt temperate, relevă o iubire ideală în care iubitul << să fie plăsmuit >> după dorință și întâlnit << în același vis comun >>. Uneori poezia este ludică, dar, pentru că poeta crede că << jocul iubirii obosește>>, se oprește și continuă într-un registru grav, abordând teme filosofice ca timpul, înstrăinarea, visul, soarta...”Poezia Cleopatrei Luca place foarte mult, pentru că e tandră și așezată: „ Ai plecat demult / și îmi lipsești, / mă-ntreb / dacă ai fost prezent / vreodată, / poate mi s-a părut / că-mi dăruiești / iubirea toată. / De fapt, iluzie sau nu, / e o dovadă / că eu te-am plăsmuit / așa cum mi-am dorit...”(Plăsmuire)

Dar, în continuare, Cleopatra Luca a cultivat specii literare cu un și mai mare succes: proza scurtă („De nicăieri spre cine știe unde”; „Nori de vreme bună”), cronica literară („Trăind printre cărți”; „Trasee paralele”); romanul („Adara”; „Secretul de la Costișa”; „Mansarda visurilor”; „Numele meu este Marieta”); tableta social-economico-politică grupată în volumul „În umbra timpului ”, aflat la editură în acest moment.

În cronici literare publicate în reviste și apoi în volumul „Dispuneri literare bucureștene”, apărut la Editura StudiS Iași, 2018, scriitorul **Ionel Necula**, reputat filosof și comentator al multor lucrări intrate în circuitul literar în anii din urmă, s-a ocupat și de câteva titluri ce-i aparțin scriitoarei Cleopatra Luca. Iată cum se pronunță relativ la cartea de povestiri „De nicăieri spre cine știe unde”: „Am citit-o cu înfrigurare și cu o curiozitate mângâietoare.(...) Scurtimea lor nu se datorează suflului limitat și repede consumat al dispoziției narative, ci intenției autoarei de a-și limita desfășurarea epică la episodul coup de foudre, la momentul inițial, de început al unei relații amoroase. Autoarea nu pare interesată de felul cum se va continua această relație și, firește, nici nu conferă narațiunii desfășurarea așteptată. Dacă și-ar fi propus cuprinderea relației cu toate urmările ei, povestirile ar fi căpătat dimensiuni românești. (...) Putem admite, cum ne avertizează și autoarea încă din titlu, că se drenează spre neant, spre cine știe unde. (...) Recoltate dintre supraviețuitorii vechilor familii nobiliare românești, prigonite de noile autorități comuniste – cele care n-au fost duse la Canal sau încarcerate prin imensitățile Gulagului, personajele sunt și ele la înălțimea momentului. Într-o vreme când la modă era șapca proletară, personajele Cleopatrei Luca par extrase dintr-o seră sau pepinieră specială, sunt manierate, lucide, cu distincție și cu o deplină înțelegere a umanului. <<Identitate>>, <<Iubire edenică>>, <<Mulțumiri>>, <<Jurământul iubirii>>, <<Aceleași gânduri>> își trag seva din această lume veche, dislocuită brutal și fără legitimitate de noile rânduieli comuniste, impuse prin intervenția balșoiului vecin răsăritean. <<Generațiile noastre – precizează undeva autoarea, după ultimul război mondial încoace, multă vreme nu au cunoscut asemenea luminozitate în viață, ci au bâjbâit prin întuneric cu câte o lumânare în mână, care să le marcheze trecerea prin tunelul dintre naștere și un punct terminus, dincolo de care nu știm ce va mai fi. (...) Aceasta e cartea. Savuroasă, antrenantă și dinamică, dar dincolo de conținutul ei ademenitor, rămâne talentul narativ al autoarei și nu înțelegem de ce-l strunește și nu-i lasă libertatea de a zburda pe dimensiuni românești. Mi-ar părea bine să știu că volumul asupra căruia ne-am aplecat nu reprezintă decât exerciții pregătitoare la sol pentru zboruri mai înalte.”

Poeta **Paula Isac** este atentă la orice apariție editorială a confrăților, astfel încât introduce în volumul de cronici literare intitulat „Între a ști și a cunoaște”, 2015, o cronică despre „Nori de vreme bună”: „ Scriitoarea Cleopatra Luca surprinde momente de viață pline de adevăr, cu nimic spectacular, dar extraordinare prin acel firesc, normal, plăcut ori neplăcut, obișnuit uman. Autoarea se remarcă de la primele fraze prin alese însușiri de povestitor. Cuvântul acesta are o semnificație aparte în limba română – toți marii noștri prozatori au avut, mai întâi de toate, harul de povestitor. Fiecare povestire este o immortalizare a unui timp convertit într-o creație artistică, iar în acest timp s-au petrecut lucruri neconsemnate de istorie, pentru că sunt firești și istoria, după cum se știe, notează pentru posteritate doar ceea ce se abate de la firesc. Cu dibăcie, autoarea povestirilor intră în pielea personajelor, gândind ca ele, nu presupunând ce ar putea gândi, cum ar fi cazul micuțului Tini din povestirea omonimă sau concluziile lui tante Cornelia din <<Pe moșie>>. Interesant este și modul cum sunt introduse personajele, fără o prezentare prealabilă, încât cititorul se întreabă de unde au apărut, ca în secunda

următoare să-l descopere pe vreunul ca pe o familiaritate, implicându-se efectiv în derularea povestirii. Scriitoarea insistă asupra frumuseții caracterului uman. Se știe că un scriitor nu așterne pe hârtie decât ceea ce simte și în felul acesta cele mai autentice sentimente se transformă în cuvânt. Pe lângă anecdotică, aceste povestiri te fură precum muzica lui Grieg. Cleopatra Luca prinde limbajul comun într-un stil legat, elegant, cursiv, în care ideile se deduc unele din altele, ridicându-l astfel la rang de limbaj artistic, ceea ce-i conferă un mare merit și numai talentul îl poate realiza. Lectura povestirilor din <<Nori de vreme bună>> schimbă în bine starea sufletească a cititorului, ca o terapie prin lectură.”

Pentru cel puțin o perioadă, << exercițiile pregătitoare la sol pentru zboruri mai înalte >> ale prozatoarei Cleopatra Luca s-au finalizat și a apărut primul roman lucrat în doar câteva luni de aplecare asupra manuscrisului, <<Adara>>, 2016. Despre această carte foarte bună, căreia nu-i lipsește nimic pentru a obține orice premiu, au scris cronici literare mai mulți confrăți. Exemplificăm cu un fragment dintr-o scrisoare a domnului **Ion Costache Botea**, o cronică intitulată „Adara – arta descrierii psihologiei umane”, introdusă de scriitoarea Cleopatra Luca, printre alte aprecieri critice, la sfârșitul romanului << Numele meu este Marieta >>, Editura Astralis, 2020:

„Citind cartea doamnei Cleopatra Luca, navigăm într-o barcă pe un fluviu al dragostei, dar și al dezamăgirii. Dragostea este filonul existenței umane ce pune pecetea pe compartimentul procreării, iar ura este latura distructivă a speței. Viața este un dar mirific, provenit din plăceri și dureri, din mângâieri și respingeri, din împliniri și amăgiri, atribute care, luate în sens pozitiv, duc la iubire, la statornicie, pe când, luate în sens invers, generează răutate, ură, descalificare. Nu este cazul Adarei. Această tânără cu suflet nobil, cu o temeinică pregătire socio-profesională, are în preajmă un baraj de monolit: Tavi, Șerban, Georgiana și, mai presus de ei, caietul Corneliei, element ce o determină să plutească și sub presiunea îndoielilor. Caietul bunicii, în paranteză fie spus, are o valoare inestimabilă din punct de vedere istoric și social, deoarece oamenii care se mișcă permanent în diferite ipostaze constituie prin acțiunile lor o frescă vie a societății interbelice și comuniste la noi. Cu un penel de adevărat maestru, autoarea caietului reliefează aspecte veridice pe o perioadă lungă de timp. Acestea ard și înflăcărează posteritatea, dând de gândit celor tineri la felul cum trebuie separat binele de rău, căutări care o măcinau și pe Adara.”

De același roman se ocupă și scriitoarea **Eugenia Duță** într-un amplu comentariu, atent lucrat, cu o perfectă înțelegere a textului, pe care l-a publicat în 2020, în revistă și în volumul „Impresii de cititor” sub titlul „O radiografie a societății, a familiei și a sufletului”. După o minuțioasă analiză a acestei minunate proze, autoarea articolului concluzionează: „Parcurgând paginile acestui roman, cititorul se descoperă prins într-o construcție alcătuită cu precizie și finețe, care alternează măiestrit firele acțiunii sentimentale cu cele de critică socială. ADARA nu este doar un roman de dragoste, un roman al parcurgerii unui drum complicat și frumos al împlinirii unei iubiri care se rotunjește treptat, cu eleganță și moralitate. Nu este nici doar un roman care descrie o familie trecută prin dureri și greutăți și care rămâne unită datorită caracterelor ferme și frumoase ale membrilor ei. Este un roman care uimește prin arta desăvârșită a îmbinării

pasajelor descriptive ale stărilor psihologice și sentimentale ale eroilor, cu cele în care, gradat, măbind treptat tensiunile, autoarea ne poartă prin aspectele generale ale societății românești. Cultura enciclopedică a Cleopatrei Luca îi permite să poarte cititorul prin diferite domenii, de la pictură, arhitectură, istorie, medicină, filosofie, politică, la obiceiuri, cultură populară, religie, oferind mici prelegeri plăcute și pline de amănunte precise. Discuțiile despre artă sunt naturale și perfect documentate, iar observațiile despre gesturile unui comportament elegant desăvârșit arată o fină cultură și o educație adevărată. Remarcabile ni s-au părut fragmentele de descriere a locurilor de la țară, în care se instalase mama Cornelia, a naturii minunate de la Gura Motrului, a atmosferei toride de vară în sat sau superbul pasaj al descrierii nopții de Înviere în care Fiul lui Dumnezeu se întrupează pe pământ, parcă aieva. Nu putem trece cu ușurință peste episoadele în care eroii noștri discută elevat despre pictură sau arhitectură, purtându-ne prin stiluri și curente artistice. Sau peste descrierile amănunțite dar fluente și deloc plictisitoare, ale clădirilor, interioarelor ori chiar a anumitor aspecte vestimentare care, toate, alcătuiesc un tablou complex. Ceea ce unește scrierile Cleopatrei Luca este tocmai acest aspect. În toate volumele domniei sale se remarcă o putere de descriere vizuală deosebită. Romanele sale nu sunt simple expuneri, ci se transformă în scene vizuale. Cititorul parcurge în imaginație, alături de eroii cărților, locurile prin care sunt purtați, vede ce văd ei, se lasă plimbat prin camere, prin natură, prin săli de expoziție sau cabinete medicale. Există o deosebită artă a scrisului pe care doamna Cleopatra Luca o deține cu desăvârșire. Și acest roman, alături de celelalte scrieri ale sale, se arată a fi o lucrare vizuală, un film în paginile unei cărți.”

De „Cântec de lumină – un volum de poezii care ne luminează sufletul” se ocupă aceeași scriitoare cu veleități de critic literar, **Eugenia Duță**, în aceleași „Impresii de cititor”, 2020, carte de cronici literare în care domnia sa introduce articole pentru șase din scrierile Cleopatrei Luca, pe care o apreciază la modul superlativ ca om și ca scriitor. Spațiul și timpul ne impun limite, dar n-o putem include și pe Eugenia Duță în asemenea coordonate, pentru că oricum le depășește, dându-le alte dimensiuni:

„Se spune că poți cunoaște un om doar studiindu-i opera. De multe ori un scriitor se lasă descoperit ca personalitate aproape fără să vrea prin ideile enunțate în operă, prin frazare, prin tematică. Poezia însă este o dată în plus << trădătoare >>, căci este mai condensată, conține o cantitate de energie mult mai mare și mai densă în fiecare rând, decât un roman, care are mai mult spațiu de desfășurare, de explicat și de enunțat idei. Poezia se încarcă cu doze enorme de suflet aparținând autorului, care, de multe ori, în momentul vrăjit al conceperii, transpus în lumea interioară, se dezvăluie. Volumul de poezii <<Cântec de lumină>> al Cleopatra Luca a apărut în 2016 la Editura Amurg sentimental. Scriitoarea s-a arătat în fața cititorilor până la această dată cu mai multe creații, cuprinzând o sferă generoasă, de la versuri la proză scurtă, roman sau cronică literară, ceea ce arată complexitatea talentului său literar. Această doamnă fină, tăcută și retrasă se dezvăluie în cărțile sale cu delicate pasiuni dar și adâncimi care nu ne mai surprind, fiindcă i le observasem din scrierile anterioare. Poemele sale sunt ca un jurnal în care surprinde aspectele vieții, atât ca evenimente și simțiri pe care le bănuim personale, dar și cele sociale sau cu ușoare, însă acide, teme politice, fapt cu care

doamna Cleopatra Luca ne-a obișnuit din cele ce am parcurs până acum din opera domniei sale. O filosofie de viață proprie se poate creiona cu ușurință pentru cel ce parcurge cu atenție versurile acestui volum. Chiar din primele pagini ne vedem puși în gardă: poeta nu tolerează arivismul, goana după bani, <<Bani. Aleargă după bani.>> sau <<tot tovalu-ajunge sus / se aburcă cine poate...>> (O carte) Revolta poetei scapă peste zăgazuri în poezia <<Voi, cei bogați, scuzați-ne! >>, în versuri ironice și chiar belicoase, biciuind clasa socială care domină nu prin calități moral-intelectuale ci doar prin avere: << Scuzați-ne că suntem prea săraci față de voi, / Deși nu suferiți că ne vedeți atât de goi. / Scuzați-ne că vă e greu la numărat / Și că de mii de ani v-am încurcat. >> (...) << Micul >> volum de poezii al doamnei Cleopatra Luca nu este nici pe departe mic, deși dimensiunile alese au fost cele de carte de buzunar. Bogăția de sentimente cuprinse în el, multitudinea de aspecte atinse, calitatea versurilor și mesajul pe care îl transmite, ne face să credem că dimensiunea aceasta este menită să ne determine să-l purtăm permanent cu noi, pentru a-l deschide ori de câte ori simțim nevoia să ne hrănim cu energia sa benefică.”

Un prim volum de cronici literare („Trăind printre cărți”) al Cleopatrei Luca a apărut în 2014, la Editura Amurg sentimental în care scriitoarea a adunat articole, arătându-se un cronicar „bine conectat la piața cărții și cu precădere la isprăvile livrești ale colegilor săi de cenaclu” – scrie filosoful și criticul literar, domnul profesor **Ionel Necula**, impresionat de „stăruința autoarei, care a citit cu atenție peste 50 de cărți și, firește, autori asupra cărora s-a pronunțat cu indulgență colegială. Bonomia sa trebuie subliniată apăsător, pentru că puțini scriitori contemporani consimt să-și consume timpul, și așa neîndestulător, cu lectura unor începători, când ar putea să-l consacre altor activități mult mai profitabile rostului lor literar. Am încercat această trudnicie și de asta am cuvinte de laudă pentru Cleopatra Luca, pentru generozitatea cu care a rupt din timpul său de creație pentru a citi lucrările cunoscuților sau confrăților săi de cenaclu. Oricum, gestul său dezinvolt și camaraderesc se înscrie ca un moment ce poate deveni referențial, dacă încrederea cu care i-a creditat autoarea se va confirma ulterior.”

Prezentând cartea „Trasee paralele” de Cleopatra Luca, domnul **Geo Călugăru** scoate în evidență zestrea literară a scriitoarei, enumerându-i titlurile cărților apărute între 2011 și 2020 , adăugând valoarea fiecăreia în parte și apreciera generală ce punctează: „ ... scriitoarea demonstrează că și-a format o cultură temeinică, un rafinament aparte în descoperirea esențelor din operele comentate. (...) Observ că aceste calități sunt pregnant evidențiate în cele 49 de cronici literare realizate unor cărți de poezie, roman, proză scurtă, umor, estetică literară, memorialistică, evocări istorice etc, semnate de un număr de 35 de autori, îndemnată fiind de iubirea și generozitatea autoarei care i-au sădit convingerea că într-o lume devastată de patimi a dăruir puțină mângâiere celor care au nevoie de ea este adevărata bucurie pe care o poate oferi altora și, în același timp, ei înseși...”

Am ajuns din nou la romanele Cleopatrei Luca, puncte-forțe ale acestei scriitoare prolifică și, totodată, ancorată, cu această specie literară, în realitatea curentă. Criticul

literar **Lucian Gruia** evidențiază într-o cronică apărută în revista „Rotonda valahă, nr.7, că „romanul <<Secretul de la Costișa>> este construit clasic, respectând momentele desfășurării epice. (...) Cartea este alcătuită pe triada platonice: adevăr, bine, frumos. Binele se vedește din faptul înființării unui azil de bătrâni, folosindu-se de fonduri europene. Frumosul se înfiripează din povestea de dragoste dintre Sebastian Silva și frumoasa profesoară Miruna Misir. Cu adevărul începe intriga. Desfășurarea acțiunii implică toate personajele principale, povestea propriu-zisă, descoperirea comportamentului vinovat al doctorului Zefir și dezvăluirea adevărului prin activitatea detectivistică a doctorului Miha Milcescu. În deznodământ, are loc recunoașterea faptelor, cu doctorul Zefir aflat pe patul de moarte. Acum se relevă adevărul care constituie secretul de la Costișa. (...) Romanul este scris într-un stil colocvial și într-o frumoasă limbă românească ce nu-l dezmente pe profesorul care a fost Cleopatra Luca. Scopul cărții este moral. Adevărul <<... se ridică la suprafață totdeauna, oricât de târziu s-ar întâmpla fenomenul>> – constată autoarea în finalul cărții. Volumul se citește cu sufletul la gură.”

„Cleopatra Luca, o doamnă în sensul adevărat al cuvântului, este profesoară de limba și literatura română – scrie **Eugenia Duță** în cartea sa de cronici literare intitulată <<Impresii de cititor>>, 2020. Acest sentiment transpare cu claritate din paginile romanelor sale, alcătuite cu profesionalism, cu minuțiozitate, cu o exactă dozare și folosire a tuturor mijloacelor de expresie. <<Mansarda visurilor>> este un bun exemplu pentru cele afirmate mai sus. Cartea este concepută asemenea unei expoziții prin care cititorul se plimbă și se adâncește în imaginile create de tablourile care, succesiv, alcătuiesc o poveste densă, dramatică și dură în același timp. Firul romanului urmărește destinul unei familii lovită de tragedia prin care a trecut o mare parte a românilor, aceea a despărțirii brutale de tot ceea ce construiseră ei și înaintașii lor vreme de zeci de ani și poate chiar mai mult. Dar scriitoarea nu se limitează doar la povestea eroilor. La Cleopatra Luca este frapantă duritatea cu care așterne pe hârtie revolta ce o încearcă în fața situației în care se află societatea română, rănită aproape mortal de <<obsedantul deceniu>>, dar și de degingolada care a urmat evenimentelor din 1989. N-a fost scos la suprafață filonul curat și demn care a rezistat în timp, ci, din păcate, proasta creștere, arivismul, mitocănia, lipsa de principii morale, incultura. În timp ce înaintea cu povestea în sine, scriitoarea intercalează tablouri dezolante ale stării din țară și face o critică lucidă, uneori directă, alteori subtilă, a degradării la care s-a ajuns pe toate planurile. Romanele Cleopatrei Luca sunt scurte, dar construite dens. Autoarea știe să concentreze acțiunea. Magistrală această calitate românească! (...) Întregul roman este traversat de o idee care, undeva, pe la mijlocul său este rostită în cuvinte, deși cititorul o simțise deja: <<Nu există punte care să nu fie trecută, dacă ai cu cine.>> Este o învățătură ce, alături de pledoaria pentru cultură, demnitate și verticalitate, se arată a fi concluzia transmisă de această minunată prozatoare, o minuțioasă pictoriță în cuvinte a lumii din jur. Singurul regret pe care îl are cititorul după ce a întors ultima filă este acela că doamna Cleopatra Luca a întârziat atât de mult să apară cu scrierile sale în fața lumii.”

Fiecare carte care poartă semnătura scriitoarei Cleopatra Luca poate fi ilustrată în aceste pagini prin aprecierile mai multor critici, dar spațiul ne îngreuează demersul. Pentru recentul roman ce a apărut sub insolitul titlu <<Numele meu este Marieta>> avem la îndemână cronică scriitoarei **Evelyn Maria Croitoru**, cu deosebite veleități de critic literar. Iată ce ne spune domnia sa în aceea intitulată <<Destin românesc la poalele Alpilor>> apărută în revista „Astralis”, an II, nr. 3 (7) / 2020: „Sunt în literatura contemporană scriitori a căror aplicație pasionată și a căror perseverență impun un sentiment de admirație. Este și cazul doamnei Cleopatra Luca, scriitoare ale cărei romane îl încântă pe cititor prin frumusețe și realism, deopotrivă. Cultura remarcabilă a prozatoarei, capacitatea de a călători în spațiul real și închis sunt doar câteva dintre calitățile care-l apropie pe cititor. (...) De factură psihologică, dar înveșmântat cu rafinament, romanul <<Numele meu este Marieta>> încântă atât prin expresivitate cât și prin forța sa de expansiune: o acumulare uriașă de întrebări, de nedumeriri, de situații frustrante, într-un spațiu relativ restrâns, atât temporal cât și geografic. Un univers constituit din destine separate care se împletesc la un moment dat. Orașul Como cu frumusețea lui, natura, viața particulară și cea socială oferă cadrul pe fundalul căruia se petrece lent procesul de vindecare a unei teribile traume sufletești. Protagonista este o fire timidă, interiorizată, contemplativă, lipsită de mari ambiții, dar înzestrată cu frumusețe fizică și morală. (...) Experiența ei din Italia se dorește a fi un factor de echilibru între trecut și viitor. Este, cu siguranță, o încercare de evadare dintr-o lume plină de angoasa presiunilor de tot felul, inclusiv a celor introspective: <<Mama zice că nu sunt eu cea vinovată, ci este de condamnat toată încrengătura socială. Prea puțini se interesează de noi, cei tineri, și prea puțin ne pregătesc pentru a depăși piedicile.>> Marieta Vinea dispune de resurse intelectuale acumulate în anii de școală, la care recurge, ponderat, atunci când este nevoie. Erudiția o ajută să rupă barierele culturale, acesta fiind un mesaj important transmis tinerei generații de scriitoare cu mulți ani de profesorat. Personajele principale ale romanului, Marieta și Andrei, își leagă existența într-un univers comun de tendințe, speranțe... Sunt plămădiți din același aluat și fiecare are în spate o suferință nevindecată. Viața eroilor este condiționată de mediu, de societate, de conjuncturi și acționează influențați de evenimente, de tot ceea ce-i înconjoară. Constată amândoi că natura umană este aceeași, lăcomia și răutatea sunt universale, se regăsesc peste tot, chiar și acolo unde domnește bunăstarea. Autoarea introduce conflictul treptat, conferind energiilor potrivnice o forță menită să susțină tensiunea romanului, a cărui forță stă tocmai în duelul dintre bine și rău, dintre disperare și vindecare, dintre ură și iubire, autoarea oferind cititorului un adevărat spectacol al simțirii omeniei într-un cadru feeric... (...) Identificarea generoasă cu personajele, nevoia intelectuală de a învăța lucrurile, de a analiza circumstanțele, nevoia de armonie și realizarea acesteia sporesc frumusețea cărții. Autoarea ne sugerează cu discreția și cu eleganța cu care ne-a obișnuit un nou punct în jurul căruia se va organiza viața eroilor. Enigmele se dezleagă, apar răspunsuri, deslușiri... Un roman realist cu stări de conștiință ale individului pe fondul unor transformări ale societății. Rațiuni și consecințe devin elemente ale înălțurii și curgerii acțiunii. Analizăm viziunea artistică asupra unei realități cunoscute, asupra modului în care se răsfrâng factorii sociali și economici în viața personajelor și, mai ales, a modului cum o influențează și constatăm că toată

substanța romanului trăiește prin adâncimea și tensiunea unei problematice pe cât de actuală, pe atât de gravă: violența într-o societate care oferă prea puține șanse. Da, există multe lucruri care trebuie spuse și, din această perspectivă, Cleopatra Luca este, prin romanele sale, o conștiință a contemporaneității. Renașterea spirituală a Marietei se petrece în clipa eliberatoare a mărturisirii, atunci când acționează deplin conștiința de sine și voința descătușării de trecut. Volumul este o pledoarie pentru responsabilitate și frumusețe morală. (...) *Cleopatra Luca abordează probleme actuale, reale și acute ale societății, deschide evantaie de nuanțări prin introspecții, memorări, creează tipologii, le fixează cadrul acțiunii, le încarcă cu tensiune artistică, într-o arhitectură și o problematică vie, emoționantă.*"

Este o încheiere potrivită nu doar pentru un singur roman al Cleopatrei Luca, ci pentru întreaga ei operă editată până în prezent.

Pentru antologia lirică „Prin franjuri de lumină”, 2020, folosim spre ilustrare cuvântul aceleiași scriitoare, **Evelyn Maria Croitoru**, o excelentă concluzie asupra versurilor din cele 230 de pagini ale cărții semnate de Cleopatra Luca: „ Despre libertatea pe care ți-o dă cunoașterea s-au scris mii de pagini; cert este că orice acțiune care ne poate garanta o reușită e în mâinile noastre și sunt semne de speranță – într-o lume cântătoare – că puterea cuvântului mai poate așeza la un loc vibrația sufletelor mari. Că este așa o dovedește și scriitoarea Cleopatra Luca din nou cu acest volum de poezii („Prin franjuri de lumină”), în care trăirea concretă este transpusă în reflexie, realul frust ridicat la nivel de simbol.(...) Cu sensibilitate, autoarea definește starea de om în <<scribiri de amintiri>> prin <<geamul transparent al gândurilor>> către cei ce o înțeleg și o iubesc. Cu o poezie echilibrată, încărcată de nostalgie armonioasă, Cleopatra Luca își <<adapă rădăcinile ancorate-n podeaua pământului>>, străbătând prin <<amurgul dăruit>> drumul anevoios către inima cititorului. Din acest volum transcriem doar câteva poezii care să marcheze versul clasic și cel modern în egală măsură:

Natura stă aproape, chiar dacă frunză nu-i,
Ea-și lasă neaua castă cu luciu de sidef
Pe casa ta ascunsă ce doarme sub gurgui,
De crezi că face parte din forma de relief.

Afară poate fi Alaska cea de gheață
Și lupi ce-ncearcă ușa de e-nmuiată bine,
La gura sobei însă basmele prind viață,
Uitând că-i astăzi ori am trecut în mâine.

Cum credeți c-am parcurs un drum de mii de ani?
Când secerând pe coaste s-avem ce pune-n sac,
Când să păstrăm mărgăritare din aspri bolovani –
Comorile unui bogat popor sărac. (**Comori**)

<<Nu credeam să-nvăț>> a face vers modern,
dar iată-mă la-ntrecere chiar cu ideea.
Tot ce-mi doresc e
să transmit ceva
și, mai ales, să am un cititor
inteligent.
Doar mă inițiasem în antici
și-am susținut clasicismul mai departe,
romanticii... sunt depășiți –
se zice –
așa că mă înscriu
la post-postmoderniști –
contemporanii mei... (**Contemporaneitate**)

Am o grijă permanentă –
mi-a fost indusă
prin diverse mijloace –
să se simtă bine la noi
investitorii străini
și să-i atragem.
Nu vă imaginați
cât de corect
știi ei să facă afaceri!
O singură mulțumire
am –
nimic nu va mai fi al meu,
scap de poveri,
plec
să-ntorc brazda altora...
*Tot în istorie intru. (**Griji**)*

A consemnat scriitorul **Geo Călugăru**
Membru al Uniunii Scriitorilor din România